

Handreiking

Hangplekken en zuipschuiten

Achtergrond

Er zijn veel locaties waar jongeren alcohol gebruiken, sommige van structurele aard en andere van tijdelijke aard. De meest tijdelijke en daarmee moeilijk grijpbare locaties zijn wel de hangplekken en zuipschuiten. Een hangplek is een plaats op straat waar jongeren bij elkaar komen om rond te hangen. Zuipschuiten zijn boten, veelal platbodems met vele kratten bier, koelkast en een grote geluidsinstallatie aan boord, waarmee groepen jongeren al feestend over het water varen. Hangjongeren worden ouder, gaan werken of studeren, een hangplek verdwijnt weer of wordt overgenomen door een nieuwe groep jongeren. Zuipschuiten zijn er alleen met mooi zomerweer en volgend seizoen neemt een nieuwe groep de boot over. Het zijn dus geen vaste groepen en locaties, maar ze zijn continu in beweging.

Jongeren vormen groepen, dat is een normaal verschijnsel en onderdeel van de identiteitsvorming van jongeren. Gezamenlijk bevredigen ze hun individuele behoeftes aan vermaak, veiligheid en erkenning. Dat doen ze op school, bij een vereniging en ook in de openbare ruimte; op straat en bij mooi zomerweer ook op het water.

Van de groepsvorming van jongeren in de openbare ruimte wordt nogal eens overlast ervaren. In deze handreiking gaan we niet in op het verschil tussen ervaren overlast en feitelijke overlast. Van belang is wel dat het meestal gaat om geluidsoverlast door muziek en/of brommers en overlast door rotzooi die wordt achtergelaten in het water of op straat.

Alcoholgebruik speelt meestal wel een rol, maar de mate waarin is sterk wisselend en houdt mede verband met ander middelengebruik. Hierin is wel een verschil tussen de hangplekken en zuipschuiten. Zoals de naam al doet vermoeden speelt bij de zuipschuiten alcoholgebruik meestal een grote rol, bij hangplekken hoeft dit niet het geval te zijn.

Een ander verschil is dat in veel gemeenten het jongerenwerk wel contact heeft met groepen hangjongeren en niet met jongeren op de zuipschuiten. Daardoor hebben jongerenwerkers niet alleen zicht op het middelengebruik, maar hebben zij ook de mogelijkheid om dit met de jongeren te bespreken, hen voor te lichten en eventueel een specifiek aanbod hierop te doen.

Het is niet duidelijk in hoeverre de groepen jongeren op zuipschuiten via andere vindlocaties in beeld zijn van professionals, bijvoorbeeld via hokken en keten, hangplekken of anderszins. Het is de vraag in hoeverre er een overlap zit in de groepen jongeren op zuipschuiten, hangplekken, in jongerencentra of hokken en keten.

Duidelijk is wel dat alcoholmatiging als thema, waar het gaat om hangplekken en zuipschuiten, (nog) niet breed uitgewerkt is. De ervaringen daarmee zijn dan ook beperkt.

Mogelijkheden

De ervaringen die er zijn richten zich met name op de hangplekken. Door het, in het kader van de APV, instellen van specifieke gebieden waar geen alcohol genuttigd mag worden/geen aangebroken verpakking (alcohol gebiedsverbod), heeft de politie de mogelijkheid hierop handhavend op te treden.

Daarnaast heeft het jongerenwerk de positie en mogelijkheid om in het contact met de jongeren een bijdrage te leveren aan de alcoholmatiging. Er is een aanbod van onder meer Brijder voor jongerenwerkers waarin zij informatie krijgen over alcohol (en andere middelen), signalering, doorverwijzen en bespreekbaar maken van middelengebruik met jongeren. Daarnaast kan Brijder ingeschakeld worden om in samenwerking met het jongerenwerk, jongeren zelf voor te lichten over alcohol en andere genotmiddelen.

Deze mogelijkheden zijn met name gericht op hangjongeren en minder geschikt voor groepen jongeren op zuipschuiten. In het Westland, maar ook in Leiden hebben er wel gerichte acties op het water plaatsgevonden waarbij gecontroleerd werd op varen onder invloed, te hard varen en geldig vaarbewijs. Er zijn geen ervaringen bekend met controles op overschrijding geluidsnormen.

Binnen de werkgroep regelgeving wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn binnen de APV en in het kader van de nieuwe Drank en Horecawet om maatregelen te treffen. De gemeente Nieuwkoop heeft aangekondigd in de komende tijd alcoholbeleid op de plassen ter voorkoming van problemen op het gebied van veiligheid en overlast uit te proberen.

Communicatie

Zoals binnen elk deelproject, geldt ook waar het gaat om hangplekken en zuipschuiten dat de communicatie van groot belang is. Daarbij is met name de boodschap belangrijk dat er op zich niets mis is met jongeren die elkaar in de openbare ruimte zoeken en plezier hebben. Het gaat om alcoholmatiging en om beperking van de (geluid)overlast, want deze kunnen bij hangplekken en zuipschuiten niet uit elkaar gehaald worden. Ze versterken elkaar.

Financieel aspect

Eventuele kosten zitten in de inzet van politie en jongerenwerk. Daarnaast kan er geïnvesteerd worden in deskundigheidsbevordering van het jongerenwerk en voorlichtingsbijeenkomsten voor jongeren door verslavingszorg.

Relatie andere deelprojecten

Zoals hierboven bij de mogelijkheden beschreven is er een relatie met de handreiking regelgeving.

Daarnaast kan ook de eventueel regionaal in te zetten handhaving (handreiking handhaving) een rol spelen in de aanpak.